

Univerzita Karlova, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Název rigorózní práce: Management osteoporózy na úrovni praktických lékařů

Uchazeč: Mgr. Roman Karaščík

Oponent: PharmDr. Ing. Jan Kostřiba, Ph.D.

Posudek oponenta rigorózní práce

Práce Mgr. Karaščíka navazuje na pilotní studii z roku 2007 a díky podobné metodice a sledovaným cílům úspěšně srovnává výsledky z obou projektů a závěry rozvíjí také v kontextu jiných prací publikovaných v zahraničí. Práce je sepsána velice přehledně, systematicky a bez významných chyb. Autor velmi podrobně analyzuje získané výsledky a detailně se věnuje jejich interpretaci i praktickému využití a možné implementaci do praxe.

Analýzy problematiky managementu léčby osteoporózy nejsou potřebné a velmi žádoucí jen kvůli stále stoupající incidenci této civilizační nemoci, ale také díky řadě specifíků, která ji doprovázejí. Analýza chování praktických lékařů, jejich znalostí a názorů a možností preventivních opatření přispívá k efektivnější formulaci lékové a zdravotní politiky v této oblasti a další precizaci doporučených diagnostických a léčebných postupů pro všeobecné praktické i odborné lékaře.

I přes menší rozsah dokázal autor na 39 stranách samotného textu práce zadané téma zpracovat velmi kvalitně. Pozitivně hodnotím rovněž nadstandardně provedenou diskusi a závěry práce. Přesto musím upozornit na několik chyb, nepřesností či nejasností.

Již v abstraktu by bylo vhodné uvést, jakou formou byly dotazníky šířeny. Zvláště pro porovnání základní charakteristiky různých prací (jako např. ze s. 31) by měli mít čtenáři možnost dozvědět se tuto informaci již zde.

Hodnoty hodnotícího a management skóre jsou v abstraktu uvedeny jinak (2,68 a 2,86; zaokrouhleno na setiny) než v samotném textu práce (2,7 a 2,9; zaokrouhleno pouze na desetiny). Doporučil bych uvádět přesnější informace primárně v samotném textu a případné zaokrouhlení provést např. v závěru. V abstraktu by se neměly vyskytovat žádné údaje, data a informace, které se v samotné práci vůbec nevyskytují.

V anglickém abstraktu jsou překlepy ve slovech „continuous“, „length“, „osteoporosis“ a „perceived“. Dále by se v anglickém překladu mělo zohlednit to, že praktickým lékařem jsou také ženy a zájmeno „he“ nahrazovat za genderově lepší variantu „he or she“.

Práce obsahuje několik pravopisných a gramatických chyb, překlepů a nepřesností, např.:

- název Univerzity Karlovy byl již v době odevzdání a obhajoby práce jiný než v textu uváděný
- s. 12: ...měla být *poskytován* druh a forma zdravotní péče *definována* v zákoně...; ...zdravotní péče *za* cílem identifikace...
- názvy zákonů by se měly formou vsuvek oddělovat v textu z obou stran čárkami
- s. 16 „Detailní schéma ... velikost vzorky ...“
- chybné „i“ místo „y“ na s. 23 (2x), rovněž pak na s. 31
- název instituce Vláda ČR je v textu chybně s „v“, atd.

Epidemiologické a statistické informace z konce prvního odstavce s. 11 nejsou v uvedené literatuře (citace č. 2) uvedeny a pravděpodobně byly citovány z jiného zdroje.

Zákon č. 379/2005 Sb., má na s. 42 nepřesně uvedený název.

Autor v celé práci používá nesprávně spojovníky a pomlčky dle platných pravidel českého pravopisu (např. správně je formát pomlčky bez mezer, 50–60 let) a nesprávně je zaměňuje (viz tabulka č. 11).

Seznam zkratk je neúplný, chybí zde v textu zmíněné WHO, ZPRO, NS, ČLK, BMI, BMD, DRG, ČR,... Zkratky nejsou použity nebo vysvětleny při prvním výskytu v textu a jejich používání není dodržováno. Např. časté používání názvu „Česká republika“ by pro lepší čitelnost bylo vhodné důsledněji nahrazovat zkratkou ČR apod. Zkratka SZ je v textu zaměňována za ZS (s. 28). Název instituce, který autor zkracuje jako ÚZIS se přesně jmenuje *Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky*.

Chybí jednotnost v používání slov zdravotní vs. zdravotnický (systém zdravotnictví nebo zdravotnický systém vs. zdravotní systém) – s. 37.

Zcela chybí tabulka č. 10. Tabulka č. 15 je naopak dvakrát.

V tabulce č. 12 (v samotném dotazníku a jinde) je potřeba přesněji definovat intervaly škály. Respondent (a jeho odpověď) z města s počtem obyvatel 10000 by tak náležel do dvou intervalů.

Studie pod citací č. 15, která je zmíněna na s. 45, není holandská (ani Holandská, jak je v textu zmíněno), ale nizozemská. Holandsko je středozápadní část Nizozemska. Také v citovaném anglickém textu je zmíněno vždy výhradně „The Netherlands“.

Uvedená informace, že česká populace svou zdravotní gramotností nedosahuje průměru EU, se nezakládá, dle doložených zdrojů, na pravdě. Citovaný průzkum (citace č. 30) totiž hodnotí zdravotní gramotnost osmi vyspělých zemí EU, ne celé EU. V ČR provedený podobný průzkum umístil českou zdravotní gramotnost na úroveň předposlední země, Rakouska, což lze interpretovat různě, ale rozhodně ne tak, jak je uvedeno v práci. V elektronické verzi práce je navíc špatně nastavena nefunkční internetová adresa.

Citace nejsou seřazeny podle jejich prvního výskytu v textu (citace č. 1, následuje citace č. 4, 2, 3 atd.).

Elektronický dokument, citovaný pod č. 25 (Ekonomické informace ve zdravotnictví 2013), by měl mít kromě přesného uvedení názvu také lepší odkaz: <http://www.uzis.cz/system/files/ekin2013.pdf>. Nepřesně je také uveden název instituce (ÚZIS ČR), která jej publikovala.

Také v dalších citacích se nachází řada překlepů (č. 2: Vtrisalova, 143 155; č. 4: „Centrun“; č. 8: chybí uvedení roku; č. 20: „giagnosis“; č. 28: „simnulation“; č. 32: „csreening“,...).

Ve výčtu „složek zdravotního systému“ na s. 37 je kromě nepřesných názvů institucí také nejasně uveden princip subordinační organizační soustavy státní správy. SÚKL i ÚZIS ČR jsou zřizovány Ministerstvem zdravotnictví ČR a patří tedy také k moci výkonné.

I přes výše zmíněné připomínky, na které jsem jako oponent práce musel upozornit, splňuje tato rigorózní práce požadavky na ni kladené a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky:

1. Jakou metodikou byl proveden náhodný výběr 1500 všeobecných praktických lékařů ze základny 4422 získaných z databáze ÚZIS?
2. Jak by se dala zkoumat, hodnotit a analyzovat „profesionální uvědomělost“ všeobecných praktických lékařů zmíněná na s. 32?